

Nr 14

Utlåtande i anledning av väckt motion om överförande i statlig ägo av Svenska Tändsticksaktiebolagets slipmassefabrik i Torpshammar.

I en inom första kammaren under nr 372 väckt motion, vilken hänvisats till bankoutskottet, har herrar *Öhman* och *Persson, Helmer*, föreslagit, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder för att till statlig ägo överföra fabriken i Torpshammar, samt att därefter skapa lämplig industriproduktion för att ge sysselsättning åt folket i orten.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Över motionen har yttrande i vederbörlig ordning inhämtats från *arbetsmarknadsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Västernorrlands län*, varjämte tillfälle beretts *Aktiebolaget Jönköping-Vulcan* att inkomma med yttrande.

Arbetsmarknadsstyrelsen har upplyst, att tändsticksfabriken i Torpshammar, som färdigställdes på våren 1952 men som på grund av det försämrade världsmarknadsläget på tändstickor ej kört igång, under några års tid haft kvar ett 10-tal man för montage- och reparationsarbeten. F. n. finns endast ett par man kvar; de övriga har, allteftersom de blivit lediga, fått andra anställningar, främst i Ljungaverk. Genom länets företagareförening pågår f. n. underhandlingar med ett företag rörande förutsättningsarna för en lokalisering till fabrikslokalerna i Torpshammar.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, som vid sitt utlåtande fogat ett yttrande från Västernorrlands läns företagareförening samt en promemoria angående sysselsättningsläget inom Torps kommun, upprättad inom länsarbetsnämnden i länet, har avstyrkt motionen.

I nämnda promemoria framhålles bl. a. att underhandlingar nu pågår med Svenska Tändsticksaktiebolaget och att länets företagareförening hoppas att en skäligen överenskommelse kan ernås. När överenskommelsen är klar finnes det stora förutsättningar för att kunna lokalisera en verkstadsindustri till bolagets lokaler. Den tilltänkte spekulanten lär ha uppgivit, att han till en början skulle kunna anställa 50 man och längre fram omkring 100.

Det framhålles vidare bl. a., att sysselsättningsmöjligheterna för den manliga arbetskraften i kommunen under de senaste åren får anses ha varit relativt goda, fränsett att vintertid en viss för länet genomgående säsongmässig nedgång i sysselsättningen — huvudsakligen hänförlig till byggnads- och anläggningsverksamheten — varit ofrånkomlig även i Torp. De allra sista åren har dock medfört en försämring i sysselsättningen.

Västernorrlands läns företagareförening upplyser, att en mekanisk verkstadsindustri under senaste tid har erbjudit sig att övertaga anläggningen och garanterar icke obetydlig sysselsättning därstädes. Avsikten är nu att kommunen skall söka förvärva fastigheten av Tändsticksbolaget och sedan på gynnsamma villkor hyra ut den till ifrågavarande företag. Förhandlingar härom pågår, och det torde inte vara otänkbart att en överenskommelse skall kunna komma till stånd. Att överföra fastigheten i statens ägo kan därför inte på något sätt motiveras.

Aktiebolaget Jönköping-Vulcan uttalar, att bolaget, sedan frågan 1955 var föremål för riksdagens behandling i anledning av då föreliggande motioner, fortsatt sina ansträngningar att i fabriksanläggningen antingen i egen eller utomståendes regi påbörja sådan verksamhet, som skulle tillgodose bolagets och kommunens gemensamma intresse att för längre tid framåt bereda bygdens befolkning stadig sysselsättning. Hittills har detta emellertid icke lyckats. Bolaget kommer liksom hittills och så länge det förmår att påtaga sig de kostnader, som är förknippade med anläggningens hållande i gott skick.

Om i enlighet med motionens förslag statsmakterna skulle önska förvärva anläggningen, är bolaget berett att förhandla härom.

Utskottet. Sysselsättningsmöjligheterna för den manliga arbetskraften i Torps kommun har enligt vad länsarbetsnämnden upplyst på senare år varit relativt goda, men de allra sista åren har medfört en försämring i sysselsättningen.

I anledning av vid 1955 års riksdag väckta motioner uttalade utskottet i utlåtandet nr 15, att det ur kommunens synpunkt var angeläget att antingen tändsticksproduktion igångsattes i Torpshammar, om sådan kunde göras lönande, eller lokalerna utnyttjades för annan industriell verksamhet. Utskottet hälsade med tillfredsställelse, att länsstyrelsen, arbetsmarknadsmyndigheterna och länets företagareförening avsåg att uppmärksamt följa frågan och söka intressera andra industriföretag för lokalisering av lämplig tillverkning till Torpshammar. Om sådant intresse skulle yppas, utgick utskottet från att nya förhandlingar skulle upptagas med tändsticksbolaget om fabrikslokalernas utnyttjande. Enligt vad som blivit upplyst i remissvaren pågår nu sådana förhandlingar. I betraktande härav och mot bakgrunden av vad utskottet uttalade 1955 anser utskottet icke någon åtgärd från riksdagen påkallad i ärendet. Utskottet hemställer alltså,

att motionen I:372 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1959

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Fahlander*, Larsson, Nils Theodor, Strandler, Ståhle*, Mannerskantz och Danmans;

från a n d r a kammaren: herrar Sköldin*, Regnéll, Eliasson i Sundborn, Persson i Appuna, Agerberg*, Adamsson*, Boija och Lindahl.

* Ej närvarande vid justeringen.